

Bitwy

Bitwa pod Chryzopolis 324 - Konstatyn vs. Ilicyniusz
bitwa pod adrianopolem 378 - umiera walens
Bitwa pod niniwą 627 - Herakliusz vs sasanidzi
Bitwa pod Dorostolonem - 971 Jan Tzymiskes pokonał Światosława
bitwa pod Matzikerten - 1071 - Roman IV Diogenes vs Seldżuci
bitwa pod Myriokefalon - 1176 - Manuel I Komnen, Kilidż Arslan II

Kultura

Euzebiusz z Cezarei - De Vita Constantini
Historia wojen - Prokopiusz z Cezarei pisze o Wenedach
Aleksjada - Anna Komnena
Dzieje - Ammian Marcelinus
Historia kościoła - Sokrates Scholastyk
Biblioteka - Focjusz prowadził spór o Filoche i schizma Antyfocjańska
Kronika - Jan Malalas za Justyniana
Getica - Jordanes

Wyjaśnij pojęcia, terminy

agentes in rebus - działacze, szpiegdy za Justyniana
Antowie - wschodni lud słowiański IV-VI w.
arianizm - Jezus stworzony
Athos - święta góra
Bucelariusz - żołnierz prywatny za Justyniana około
charistikaria - dawanie klasztorów osobom świeckim
Comes - dowodził na szczęblu diecezji
comes rerum privatorum - zarządza prywatnym majątkiem cesarza
comes sacrarum largitionum - zbiera podatki, polityka fiskalna
comitatenses - armia centralna, ruchoma, zdolna interweniować na każdym froncie. Złożona z doświadczonych żołnierzy. (Dioklecjan)
consistorium - Rada cesarska po konsatyńie Zadaniem jej było przyjmowanie poselstwo od miast, prowincji i Senatu
cursus publicus - kurier cesarza
Diecezja - duża jednostka administracyjna za Dioklecjana, na jej czele stał Wikariusz
Digesta - przejrzano pisma jurystów i wybrano te najważniejsze.
Dux - zarządca prowincji od strony wojskowej
Egzarchat - namiestnicy cesarscy najważniejszych prowincji
Ekloga – grecki przekład kodeksu Justyniana, wydany przez Leona III i jego syna Konstantyna V
Gminy - na czele stoi biskup (mógł być nim każdy). Problem jest kiedy biskup ma żonę - wtedy musi odesłać ją do klasztoru. Synod lokalny w Sertyce - tam postanowiono że wolno się odwoływać do biskupa rzymu. To synod lokalny ale jego postanowienie będzie szanowane powszechnie. Założenia były bardzo słuszne ale problem był ludzki?
Gwarda wareska - gwardia wargów powołana przez Bazylego II
Henotikon - dokument akacjusza z 482 wydany przez cesarza Zenona podkreślał nieomyślność postanowień soborowych miał zwalczać Monofizytyzm
Ikonomachia – niszczenie ikon i przesładowanie ikonodulów
Indykcja - podatek w naturze
Instytucje - podręcznik do szkolenia prawników
klisury - na granicy z Abbasydami, jednostki wojskowe, które z czasem przekształcono w temy
Kwestor - prawnik cesarza za Konstantyna
Limitanei - oddziały terytorialne, stacjonujące w przygranicznych prowincjach, dostają ziemię ale mniejszy żołd za Dioklecjana
Logoteta - urząd administracyjny w Cesarstwie Wschodniorzymskim oraz w Cesarstwie Bizantyńskim. Logoteta był przedstawicielem organów centralnych i naczelnych, analogicznym do obecnych ministrów
Magister Militum - urząd utworzony przez Konstatyna, wyższa władza wojskowa
Magister officiorum - najwyższy urzędnik za Kostantantyna Magister oficów był szefem wszystkich kancelarii cesarskich, a także był odpowiedzialny za osobiste bezpieczeństwo władcy. Sprawował kontrolę nad całą administracją za pomocą sił policyjnych
mertopolia - jednostka administracyjna średniego szczebla
Monoergetyzm - dwie natura, jedna energia działania
Monofizytyzm - natury się połączyły
monoteletyzm - dwie natury, jedna wola
nestroianizm - Jezus ma dwie natury
nomisma - złota moneta
Nowele - nowe prawa.
ochryda - stolica państwa zachodniobułgarskiego
Podział adm na prowincję (na czele prezes), diecezję (wikariusz), prefektury (prefekt pretorium) - za Dioklecjana
praepositus sacri cubiculi - eunuch, zajmuje się dworem cesarskim, z Kaukazu, potem zza granicy
Prefektura Pretorium - za Konstatyna najważniejszy urzędnicy
Prepositus sacrum - prepozyt świętej sypialni, zwykle eunuch nadzorował część domową.
Privilegium fori - wyłączeni spod sądownictwa normalnego za Justyniana
pronoja - wynagrodzenie za pewne usługi możnowładców
protectores et domestici - gwardia Konstantyna w IV w.
quaestor sacripalatii - prawnicy, redagują dokumenty cesarskie
Quastor sacri palatii - drugi najwyższy urzędnik, odpowiadał za wymiar sprawiedliwości, redagowanie prawa i kontrasygnowanie rozporządzeń cesarskich
sacrum cubiculum
Sakelariusz - generalny kontroler finansów
sankcja pragmatyczna - akt prawny regulował związki w Italii. Wszystko po Witigesie było bezprawne.
Schizma focjańska - Michał III usunął patriarchę Ignacego, i powołał Focjusza spór czy był dobrze powołany - potem synody (869-870 Antyfocjański i 879- potwierdza Focjusza)
Schizma moechiańska – czy Konstantyn VI się ożenił? VIII/IX w
scholae palatine - najlepsze oddziały cesarskie, gwardia cesarska za Konstantyna
seldżuci - lud turecki od XI w. główne zagrożenie dla Bizancjum
strateg - zarządca wojskowy i sądowniczy i amdnistarczyjny temu
Suplika - prośba do cesarza
Synod endemusa - synod nieustający. Patriarcha był ciągle w Konstantynopolu i biskupi rozpatrywali wszystkie sprawy
synod in trullo - sobór 691-692 zwołany przez Justyniana II, nazwa od tego że był pod przykrytą kopułą, ustawił jakieś drobne sprawy jak jakieś ofiary i eucharystia

Togma – elitarna jednostka wojskowa VIII-XI w.
Temy - jednostka administracyjna po herakliusz
Temy - według turleja **nie powstały** za herakliusza
Translatio imperii/renovatio imperii - albo przeniesienie albo renowacja cesarstwa
wikariusz - stał na czele diecezji

Podaj daty (starałem się tutaj dać informację według turleja „najważniejsze")

284 - początek rządów dioklecjana
311 - edykt tolerancyjny galeriusza
325 - nicea
330 - założenie konstantynopola
378 - bitwa pod adrianopolem - umiera walens
381 - konstantynopol
395 - śmierć teodozjusza, dzieli między Arkadiusza i Honoriusza
410 - złupienie rzymu przez alaryka
431 - Efez
451 - Chalcedon, Attyla pokonany na Katalaunijskich Polach przez Aecjusza
454 - zamordowanie Aecjusza
455 - zamordowanie Walentyniana III
482 - Henotikon
484-519 - schizma Akacjańska - Zenon w 482 wydał Henotikon czyli dokument który miał godzić monofizytów i ortodoksów ale nie udało się. W 484 papież Feliks III chciał zmusić zenona do przyjęcia chalcedonu i obłożył ekskomuniką Akacjusza. Schizma zakończyła się dopiero za Justyna I kiedy to przyjął on chalcedon
488 - Zenon namawia Teodoryka Amalę do wyprawy do Italii w celu usunięcia Odoakra
527 - poczatek justyniana
529 - kodeks justyniana
532 - powstanie nika
553 - Konstantynopol II - piąty sobór potępił monofizytów
610 - herakliusz obalił fokasa i objął władzę
614 - Zdobycie jerozolimy przez persów
626 - Oblężenie awarsko-słowiańskie konstatynopola
627 - bitwa pod niniwą
649 - synod w lateranie
674–678 - I oblężenie arabskie
680 - Konstantynopol III
681 - powstanie państwa bułgarów
717 - II oblężenie arabskie
726 - początek ikonoklazmu, wydanie eklogi
754 - Sobór w Hierci - zwołany przez Konstantyna V, propagował ikonoklazm
787 - Nicea II - koniec ikonoklazmu
815 - początek drugiego ikonoklazmu
843 - zniesienie ikonoklazmu
862 - misja cyryla i metodego
864 - bułgaria przyjmuje chrzest.
867 - objęcie władzy przez bazylego I - początek dynastii macedońskiej
869-870 - antyfocjański - unieważniono focjusza jako patriarchę
879-880 - focjański - anulowano poprzednie wykluczenie focjusza
988 - chrzest rusi
1018 - koniec wojny z bułgarią bazylego II (upadek państwa bułgarów)
1025 - śmierć bazylego II
1054 - schizma - ekskomunika Michała I Cerulariusza
1071 - bitwa pod matzikerten
1081 - początek rządów aleksego komnena
1090–1091 - Oblężenie konstatynopola przez pieczyngów i turek
1176 - bitwa pod myriokefalon
1180 - aleksy II zostaje cesarzem
1185 - Powstanie II Państwa Bułgarskiego, Angelosi, upadek Tessaloniki, zamordowanie Andronika
1204 - upadek konstantynopola w IV krucjacie

Przedstaw postać - wiek, kim była, co zrobiła

Andronikus Komnen - cesarz, XII
Anna Komnena - XII w. napisała alexiade
Bardasa Fokas - Generał bizantyjski - Xw - prowadził rebelie?
Bazyli II Bułgarobójca - cesarz XI. pokonał bułgarów i umocnił granicę umperium
Dioklecjan- Miał manię budowania, Podzielił na diecezję, Utworzył dominat (tetrarchia), pokazał jaka przepaść dzieli cesarza od zwykłych ludzi, Abdykował i zmusił do abdykacji makymiana
Enrico Dandolo - doża wencji - XIIIw. prowadził IV krucjatę
Gejzeryk - król wandalów - IV w. - pokonał rzym, zdobył kartaginę, utworzył królestwo wandalów w afryce
Germanos - patriarcha VIIw. - teolog, opowiedział się za monoteletyzmem,
Irena - Cesarzowa - żona Leona IV oślepiła syna, przywróciła kult ikon,
Jan Tzimiskes - cesarz Xw. - Zwyciężył nad arabami i bułgarami
Justynian II - cesarz - VII w.
Justynian Wielki - rewolucja nika, wojna z sasanidami potem rozejm. Walki z wandalami i ostrogotami, kodyfiakcja prawa, odbudowa hagii sophii
Konstans II - cesarz - VIIw. - Kontynuacja obrony przeciw arabom, przesunęcie stolicy do syrakuz
konstantyn - Burzył stare świątynie, Założył konstantynopol, ucisk fiskalny, gwardia prywatna cesarza, budował dużo
Konstatyn perfirogeneta - cesarz - Xw.
Krum - Chan bułgarii - IX w. - podwoił terytoirium bułagrii, wprowadził kodeks praw
Leon III Izaura - VIIIw. Zwyciężył nad arabami, ikonoklazm
Leon VI Mądry - X. Kodeks bazylika
Licyniusz - cesarz rzymski - IVw. współcesarz, zniesiony przez konstatyna, nie lubił konstantyna
Martyna - żona herakliusza, cesarzowa
Michał Cerulariusz - patraircha XIw. - spowodał schizmę 1054
Nikefor Fokas - cesarz, Xw. rekonkwista krety

Odoaker - Vw. - zdetronizował romulusa
Prokopiusz z cezarei - historyk czasów justyniana VIw. - historie tajemne, i budowle
Robert Guiscard - norman książę apulii - zdobył południową Italię
Roman Lekapen - Cesarz X. - umocnił dynastię macedońską
Stylichion - magister militum - VIw.
Światosław - książę rusi Xw. -
Symeon I Wielki - Car bułagrii Xw. - ekspansja
Teodoryk Wielki - Król ostrogotów V-VIw. - rządził Italią, połączył Rzymian i Gotów

Opisówki

Problem pojawienia się Słowian: Pierwsze wzmianki o Słowianach pojawiają się u Prokopiusza z Cezarei i Jordanesa w połowie VI w. Jordanes pisze o Antach i Sklawinach jednocześnie identyfikuje ich z wcześniejszymi Wenedami
Początki dynastii macedońskiej - zaczęła się od Bazylego I który został adoptowany przez Michała III po czym kazał go zamordować
Stosunki religijne 451-787 - 451 to Sobór Chalcedoński 787 to koniec pierwszego ikonoklazmu czyli Sobór Nicejski II.
Najważniejsze problemy państwa w II połowie IX w. - Spory z Bułgarią, które to jednak zostały załagodzone za panowania Borysa I, spory z papieżem (schizma Focjańska) i Arabowie którzy zajmują sobie Italię
Stosunki religijne 610-843 - 610 to objęcie władzy przez Herakliusza, popierał on monoteletyzm, 680 czyli Konstantynopol III potępił monoteletyzm i potwierdził dwie wole i dwie natury Chrystusa. 726 - Leon III rozpoczyna ikonoklazm. Jego syn Konstantyn V zwołał w 754 synod w Hierii. I ikonoklazm skończył się w 787 na Nicejskim II. II ikonoklazm rozpoczął się w 814 przez Leona V Armeńczyka a zakończyła go w 843 cesarzowa Teodora.